

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
____ Волохова І.С. ____
“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:
Оподаткування малого підприємництва

Виконавець

студентка фінансово-економічного факультету

Койчева В.В.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Мартинюк І. В.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Койчевої Валерії Валеріївни

Оподаткування малого підприємництва

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Випускна робота складається з 3 розділів.

У роботі визначено економічну сутність та значення малого підприємництва в розвитку економіки; здійснено аналіз загальної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва; оцінено особливості застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва; проаналізовано оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Одеській області у 2012-2017 роках; досліджено досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в економічно розвинутих країнах; розглянуто досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в пострадянських країнах; запропоновано напрямки вдосконалення оподаткування малого підприємництва в Україні .

Ключові слова: єдиний податок, загальна система оподаткування суб'єктів малого підприємництва, спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва, доходи бюджету.

ANNOTATION

Taxation of small business

The final work consists of 3 sections.

The thesis defines the economic essence and importance of small business in the development of the economy; the analysis of the general system of taxation of small businesses; the peculiarities of application of the simplified system of taxation of small business entities are estimated; the taxation of small business subjects in the Odessa oblast in 2012-2017 is analyzed; the experience of taxation of small business entities in economically developed countries is researched; the experience of taxation of small business entities in post-Soviet countries was considered; The directions of improvement of taxation of small business in Ukraine were proposed.

Key words: single tax, general system of taxation of small business entities, simplified system of taxation of small business entities, budget revenues.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	8
1.1. Економічна сутність та значення малого підприємництва в розвитку економіки.....	8
1.2. Теоретичні підходи до оподаткування малого підприємництва.....	14
1.3. Нормативно-правове регулювання оподаткування малого підприємництва.....	19
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ, 2012-2017 РОКИ.....	28
2.1. Аналіз загальної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.....	28
2.2. Оцінювання особливостей застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.....	31
2.3. Аналіз оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Одеській області у 2012-2017 роках.....	37
РОЗДІЛ 3. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	40
3.1. Досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в економічно розвинутих країнах та можливості його імплементації в Україні.....	40
3.2. Досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в пострадянських країнах.....	51
3.3. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва...	58
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	69
ДОДАТКИ...../.....	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасна концепція розвитку господарства повинна враховувати як інтереси економіки в цілому, так і окремих форм господарювання. У національній економіці за рахунок податкових важелів слід підтримувати розподіл виробництва і трудових ресурсів, що склався між суб'єктами малого бізнесу і великими організаціями. Розвиток малого підприємництва сприяє стабілізації економіки, так як він є гнучким і мобільним в ринкових умовах.

Постійні зміни механізмів оподаткування доходів вітчизняних суб'єктів малого підприємництва, зумовлені спочатку прийняттям відповідних положень Податкового кодексу України, а потім внесенням до нього цілої низки змін, пов'язаних з оподаткуванням зазначених підприємницьких структур, зумовлюють актуальність проблематики податкового регулювання їх діяльності та вимагають додаткової уваги науковців до проблем оподаткування таких підприємств та підприємців.

Дослідженню проблем використання пільгових режимів оподаткування суб'єктів малого підприємництва присвячені наукові розвідки провідних вітчизняних науковців, зокрема В. Л. Андрущенко та В. М. Мельника, Ю. В. Горбатенко, Д. І. Деми та І. В. Шевчук, Ю. Б. Іванова, В. П. Синчака, А. М. Соколовської, Т. І. Єфименко та І. О. Луніної, Л. Д. Тулуша, С. І. Юрія та О. Р. Квасовського, С. В. Юшка, а також багатьох інших дослідників. Серед зарубіжних дослідників означеного питання слід виокремити праці таких вчених, як Ю.І. Афоніна, А.О. Блінова, А.В. Віленського, Е.П. Дунаєва, Н.Г. Зяблюк, У.Г. Ігнатова, Б.М. Ічітовкіна, С.І. Кріченко, Т.Є. Кузнєцової, В.І. Онопрієнко, В.А. Рубе, Т.К. Савельєвої, В.Ю. Фадєєва, А.Ю. Чепуренко, Г.І. Шмельова, А.А. Шулус.

Не дивлячись на те, що науковцями опубліковано безліч праць стосовно проблематики оподаткування суб'єктів малого підприємництва, більшість проблемних аспектів податкового регулювання діяльності

вітчизняних суб'єктів малого бізнесу до цього часу не лише не врегульовані, але й з прийняттям Податкового кодексу України та внесенням змін до зазначеного нормативно-правового акту стосовно оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва, ще й загострились, що зумовлює необхідність подальших наукових пошуків шляхів вдосконалення механізмів оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні та спричинило потребу в цьому дослідженні.

Головна **мета** роботи полягає в дослідженні особливостей оподаткування малого підприємництва в Україні та шляхів його вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- 1) з'ясувати економічну сутність та значення малого підприємництва в розвитку економіки;
- 2) дослідити теоретичні підходи до оподаткування малого підприємництва;
- 3) розглянути нормативно-правове регулювання оподаткування малого підприємництва;
- 4) здійснити аналіз загальної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва;
- 5) оцінити особливості застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва;
- 6) проаналізувати оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Одеській області у 2012-2017 роках;
- 7) дослідити досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в економічно розвинутих країнах та обґрунтувати можливості його імплементації в Україні;
- 8) розглянути досвід оподаткування суб'єктів малого підприємництва в пострадянських країнах;
- 9) визначити напрями вдосконалення оподаткування малого

підприємництва.

Об'єктом дослідження є процес оподаткування малого підприємництва за спрощеною системою.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають в процесі оподаткування малого підприємництва.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано систему методів, направлених на досягнення поставленої мети та виконання завдань. Ця система методів включає ретроспективний метод, за допомогою якого досліджено історію розвитку оподаткування малого підприємництва; аналіз та синтез, які використовувалися в процесі дослідженні загальної та спрощеної системи оподаткування малого підприємництва; дедукції та індукції, які застосовано щодо дослідження зарубіжного досвіду оподаткування малого підприємництва; наукової абстракції та узагальнення, за допомогою яких сформульовано висновки до дослідження.

Структура дослідження. Випускна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків та списку використаної літератури.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки проведеному дослідженню, можна зробити наступні висновки.

1. Мале підприємництво є особливим видом господарської діяльності з врахуванням творчих здібностей підприємця та інноваційних підходів, що базується на самозайнятості підприємців та членів його родини, власному ризику і майнової відповідальності, спрямовану на отримання прибутку та за певними критеріями визначене чинним законодавством. Воно є рушієм усіх позитивних процесів, які відбуваються в економіці розвинутих країн, робить значний внесок у суспільний прогрес та є основою стійкого зростання економіки. Існує велика кількість критеріїв виокремлення малого підприємництва як особливої форми господарювання. В ЄС це кількість працівників менше 50, річний оборот менше 10 млн євро, річний загальний баланс менше 10 млн. євро. З 2018 р. в Україні до малих підприємств відносяться суб'єкти з чисельністю працівників до 50 осіб та річним доходом не більше 10 млн. євро.

2. Оподаткування є важливим інструментом регулювання взаємовідносин малого підприємництва з державою. Розвиток податкової політики щодо оподаткування малого підприємництва пройшов в декілька етапів: 1991–1998 рр. - початок зародження податкової політики України, оподаткування малого підприємництва на загальних засадах; 1998-2003 рр. – запровадження альтернативних систем оподаткування; 2003-2010 рр. – удосконалення альтернативних систем оподаткування; 2011-по сьогодні – прийняття Податкового кодексу та нові підходи до спрощеної системи оподаткування.

3. Нормативна основа правового регулювання малого підприємництва включає в себе дві групи нормативно-правових актів: акти, які регулюють створення, діяльність та припинення суб'єктів малого підприємництва (Конституція України, Господарський та Цивільний кодекси України, закони

України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»); акти, які регулюють безпосередньо оподаткування суб'єктів малого підприємництва (Податковий кодекс України).

4. Для суб'єктів малого підприємництва в Україні передбачається вибір двох систем оподаткування: звичайної та спрощеної. Юридичні особи можуть перебувати на загальній системі оподаткування в якості платників ПДВ (за ставкою 20%) та без сплати ПДВ (виручка від оподатковуваних поставок за будь-які 12 календарні місяці не перевищить 1 млн. грн.). При цьому вони сплачують податок на прибуток за ставкою 18%, Єдиний соціальний внесок та інші податки, які залежать від виду діяльності. Відрізняється загальна система оподаткування для фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва. Основними нюансами є сплата податку з прибутку, а не з доходу підприємця, сплата військового збору з цього ж прибутку. На загальних підставах ФОП може бути платником ПДВ. На відміну від платників єдиного податку, жодних спеціальних податкових пільг у такого підприємця немає, дещо складнішим є облік. Податок доходів підприємця сплачується за ставкою 15 %. Крім податку з доходів підприємці сплачують єдиний соціальний внесок

5. Юридичні особи, які відносяться до суб'єктів малого підприємництва можуть перебувати лише на 3 групі спрощеної системи оподаткування. вони можуть сплачувати лише єдиний податок (за ставкою 5%) або сплачувати його (за ставкою 3%) та перебувати платниками ПДВ (за ставкою 20%). Вони сплачують ЄСВ, є платниками: 9% на дивіденди; земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються в бізнесі, податку на майно в частині орендної плати за землі державної та комунальної власності, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Також може бути платником рентної плати, пенсійного, екологічного, туристичного, транспортного, акцизного податку, а також податку на репатріацію. Фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності на 1 групі

сплачують єдиний податок у межах до 10 % ПМПО на 1 січня звітного року, на 2 групі сплачують єдиний податок у межах до 20 % МЗП на 1 січня звітного року. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що рівень податкових надходжень від єдиного податку, сплаченого суб'єктами малого підприємництва протягом досліджуваного періоду, має тенденцію до зростання. Збільшення обсягів і частки надходжень єдиного податку, з одного боку, свідчить про нарощування суб'єктами підприємницької діяльності обсягів виробництва, кількості реалізованої продукції, збільшенням позитивних результатів діяльності, а з іншого – про дію інфляційної складової в країні.

6. В Одеській області кількість суб'єктів малого підприємництва складає більш 23 тис. шт. При цьому обсяги надходжень від єдиного податку мають чітку тенденцію до зростання.

7. На сьогодні українська модель спрощеного оподаткування та обліку не є настільки ліберальною, як британська чи голландська, чи настільки демократичною та розвинутою, як у скандинавських країнах чи в США. Досвід західних країн показує, що перевага повинна надаватися прогресивному оподаткуванню. Тому, на нашу думку, Україні краще сконцентруватися на запозиченні досвіду оподаткування малих підприємств європейських країн (Великобританії, Голландії), або країн пострадянського простору (Польщі), система яких досить добре себе проявила. Отже, в умовах інтеграції до Європейського Союзу Україні необхідно орієнтуватися на досвід європейських держав у сфері оподаткування і оптимізувати законодавство, виходячи з базових засад Європейського Союзу щодо основних засад оподаткування. Причому жодна податкова система однієї країни не є універсальною. Щоб створити принаймні ефективну податкову систему, слід взяти найбільш прийнятні положення оподаткування різних європейських країн та оптимізувати їх до українських реалій. Нововведення у застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності є позитивним кроком у процесі розвитку суб'єктів малого підприємництва,

тобто перші кроки в напрямі реформування і побудови ефективної спрощеної системи оподаткування зроблено. Звичайно є ще низка невирішених проблем, при вирішенні яких основну увагу варто приділити соціальній спрямованості та фіскальній справедливості такої системи оподаткування. Отже, оскільки одним із напрямів вітчизняної економіки є розвиток підприємницької діяльності, держава повинна всіляко підтримувати цей процес шляхом створення відповідних умов. При цьому завдання держави полягає не лише у наданні субсидій та кредитування, а у формуванні вдалої фіскальної політики. Тому що Уряд країни, звільняючи мале підприємство від податку, дає змогу більш ефективно залучати кошти у це ж підприємство, адже у даному випадку кошти не потрапляють у систему «підприємство – державний апарат – пільги – підприємство», а залишається в системі «підприємство – прибуток – підприємство», цим самим одразу залучаючись у діяльність підприємства.

8. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності в Україні потребує подальшого поліпшення та розвитку. Для вдосконалення вітчизняної спрощеної системи доцільно звернути увагу на позитивний досвід інших країн щодо запровадження альтернативних систем оподаткування та їх регулятивний потенціал. Українська модель спрощеного оподаткування та обліку за характером тяжіє до тенденцій Сходу (Росії, Білорусі, Молдови, країн СНД). На наш погляд, спрощені режими країн СНД не найкращий приклад для наслідування. Багато проблем оподаткування малого підприємництва можна вирішити за умови відповідного ставлення до них як з боку органів влади, так і з боку самих підприємницьких структур. При цьому податкова політика держави у сфері малого підприємництва повинна бути спрямована на підвищення ефективності інституційних перетворень, формування прошарку реальних власників, створення ефективного діючого механізму стимулювання розвитку підприємницької діяльності.

9. Спрощена система оподаткування є важливим джерелом державної

фінансової підтримки в першу чергу мікропідприємництва, зокрема фізичних осіб-суб'єктів господарювання. Для решти суб'єктів малого бізнесу, продовжуючи курс на ліквідацію спрощеної системи оподаткування, необхідно вводити податкові пільги на рівні загальної системи оподаткування одночасно із її спрощенням та уніфікацією обліку. Особливу увагу варто звернути на податкові пільги пов'язані із зменшенням оподатковуваного прибутку, оскільки малі підприємства в основному є високо витратними підприємницькими структурами. Стосовно першої та другої груп спрощеної системи оподаткування необхідно пов'язати базу оподаткування із річним доходом для забезпечення принципу справедливості та оптимізації податкового навантаження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України за станом на 20 березня 2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
2. Господарський кодекс України за станом на 20 березня 2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
3. Цивільний кодекс України за станом на 20 березня 2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
4. Податковий кодекс: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, 15-16, 17. - Ст. 112.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України за станом на 20 березня 2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
6. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України за станом на 20 березня 2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2013. – 224 с.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV за станом на 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999. - N 40 - ст.365.
8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV за станом на 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. - N 49-51. - Ст. 376.
9. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI за станом на 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. - N 2-3. - Ст. 11.
10. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: : Закон України від 01.07.2014 р. № 1555-VII за станом на 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2014. - N 34. - Ст. 1173.
11. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента

- України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва” : наказ МФУ від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
 13. Акіншина О.В. Особливості обліку та оподаткування на малих підприємствах Російської Федерації / О.В. Акіншина [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/194/1/09.pdf>.
 14. Актуальні проблеми теорії та практики оподаткування: монографія / [Брехов С.С. та ін.]; за заг. ред. дра юрид. наук А.М. Новицького, дра юрид. наук, проф. В.В. Лисенка, дра екон. наук, проф. К. І. Швабія; Нац. унт держ. податк. служби України, Н.д. центр з проблем оподаткування. – Ірпінь: Нац. унт ДПС України, 2013. – 553 с.
 15. Апостолюк О.Ю. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва в Україні / О.Ю. Апостолюк // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №7. – С. 93-97.
 16. Бабич Л. М. Науково-правові основи формування малого бізнесу в Україні / Л. М. Бабич // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – №8. – С. 10–17.
 17. Болдак О.К. Практичні аспекти оподаткування малого підприємництва в Республіці Білорусь / О.К. Болдак // Економічні науки. - 2013. - Вип. 10(2). - С. 35-40.
 18. Бондаренко О.М. Системи оподаткування для малого бізнесу: їх переваги та недоліки / О.М. Бондаренко, Г.В. Сліпенчук // Проблеми системного підходу в економіці. – 2016. - №2. – С. 90-96.
 19. Васильців Т.Г. Сучасний стан та напрями вдосконалення системи оподаткування суб’єктів малого підприємництва в Україні / Т.Г. Васильців // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 7.– С. 98-101.
 20. Вінниченко О.Л. Аналіз закордонного досвіду використання спрощеної системи оподаткування / О.Л. Вінниченко // Управління розвитком. – 2013. – №21. – С. 128-132.

21. Дема Д.І. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи в Україні / Д.І. Дема, І.В. Шевчук // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 1. – С.146- 149.
22. Демків Р.Я. Правове регулювання як юридичне явище: окремі аспекти розуміння / Р.Я. Демків // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – №34. – С. 19-23.
23. Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С.Д. Дзюбик. – К.: Знання, 2006. – 481 с.
24. Доповідь аналітичного агентства I-bud.ua «Досвід Німеччини: Майбутнє за малим бізнесом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ibud.ua/ru/novost/dosvid-nimechchini-maybutnza-malim-biznesom-10570>.
25. Доповідь Аналітичного центру «Міжнародна практика застосування спрощених режимів оподаткування малого підприємництва» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=342>
26. Жужа М. К. Принципові ознаки малого підприємництва як суб'єкта оподаткування / М. К. Жужа // Європейські перспективи. - 2015. - Вип. 5. - С. 32-38.
27. Загальна система оподаткування для підприємців. Облік та звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://byhgalter.com/zagalna-sistema-opodatkovannya-dlya-pidpriyemciv-oblik-ta-zvitnist/>
28. Клепанчук О. Ю. Податкове регулювання малого бізнесу в трансформаційній економіці України : дис. канд. ек. наук : 08.00.03 / Клепанчук Ольга Юріївна – Львів, 2017. – 251 с.
29. Ковальчук І. С. Аналіз рівня оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні / І. С. Ковальчук // Modern economics. - 2017. - № 5. - С. 29-35.
30. Корогод І. В. Роль малого бізнесу в структурних трансформаціях регіональних господарських систем : дис. канд. ек. наук : 08.00.05 / Корогод Ірина Володимирівна – Чернігів, 2016. – 227 с.
31. Логвіновська С.І. Концептуальні підходи до спрощеної системи

- оподаткування в Україні / С.І. Логвіновська // Економічний форум.– 2013.– №3. – С. 180–188.
- 32.Луцяк В. В. Особливості державного регулювання розвитку малого підприємництва / В. В. Луцяк // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2015. - № 1. - С. 239-247.
- 33.Мадрига Г.М. Поняття, місце і роль малих підприємств в економіці: економічні та соціальні аспекти / Г.М. Мадрига // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. - 2013. - № 767. - С. 154-163.
- 34.Малис Н. И. Налоговый потенциал специальных налоговых режимов / Н. И. Малис // Финансовый журнал. - 2013. - № 1. - С. 73-80.
- 35.Малый и средний бизнес в экономике США : [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://ukrbusiness.com.ua>.
- 36.Маслак О. І. Системні інноваційні трансформації малого і середнього підприємництва / О. І. Маслак // Науковий вісник НЛТУ України. - 2015. - Вип. 25.1. - С. 216-224.
- 37.Мединська Т. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу в зарубіжних країнах: досвід для України / Т. Мединська, Р. Слюсар // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління. - 2014. - Вип. 30. - С. 231-244.
- 38.Михальчинець Г. Т. Оподаткування малого бізнесу як напрям розвитку підприємництва в Україні / Г. Т. Михальчинець // Молодий вчений. - 2014. - № 11(14). - С. 79-83.
- 39.Налоги и налоговые льготы для малого бизнеса: Smallbusiness: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://smallbusiness.ru/start/goshelp/6539/>.
- 40.Налоговый кодекс Российской Федерации: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://base.garant.ru/10900200>.
- 41.Новини. Міністерство з податків і зборів Республіки Білорусь.

- [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nalog.gov.by/2013/04.htm>.
42. О специальных налоговых режимах с 2013 года : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.riskovik.com/journal/stat/n8/spec-nalog-rezhim-2013/>.
43. Орлов В.О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу / В.О. Орлов // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 3. – С.78–81.
44. Пархоменко О. С. Перспективи та інструменти розвитку малого та середнього підприємництва в Україні / О. С. Пархоменко, О. В. Яρμοш // Бізнес Інформ. - 2017. - № 9. - С. 101-105.
45. Пивоваров М. Г. Мале підприємство як характерний фактор формування середнього бізнесу в Україні / М. Г. Пивоваров // Держава та регіони. – 2013. – № 1. – С. 126–129.
46. Пивоваров М. Г. Розширення інтеграції промисловості з інституцією малого і середнього підприємництва України / М. Г. Пивоваров, О. С. Хижняк // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2017. - № 4-5. - С. 84-89.
47. Піхняк Т. А. Вибір оптимальної системи оподаткування - запорука розвитку малого підприємництва / Т. А. Піхняк // Науковий вісник НЛТУ України. - 2012. - Вип. 22.8. - С. 285-292.
48. Покатаєва О. В. Спрощена система оподаткування в контексті Податкового кодексу України / О. В. Покатаєва // Право і безпека. - 2011. - № 1 (38). – С. 45-49.
49. Поліщук О.В. Оподаткування малого бізнесу у провідних країнах світу / О.В. Поліщук, В.О. Василевський // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 7. – С. 133-136.
50. Пукало О. П. Зарубіжний досвід розвитку та підтримки малого підприємництва та його використання в Україні / О. П. Пукало // Управління розвитком. - 2017. - № 3-4. - С. 108–114.
51. Світовий досвід оподаткування: Великобританія: [Електронний ресурс]. -

- Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk.uk/>.
- 52.Світовий досвід оподаткування: Республіка Польща : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/pol>.
- 53.Сідельникова Л.П. Оподаткування суб'єктів підприємництва: Навч. посібник. / Л.П. Сідельникова, Т.В. Чижова, Я.В. Якуша. - К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 424 с.
- 54.Скакун О.Ф. Теория государства и права / О.Ф. Скакун. – Х. : Консум, 2000. – 691 с.
- 55.Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи: монографія / М. О. Слатвінська. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 252 с.
- 56.Слюсар Р. Особливості оподаткування малого та середнього бізнесу в Скандинавських країнах / Р. Слюсар // Соціально-економічні наслідки та стратегія реформування фінансової системи України: матеріали ІV міжвузівського студентського науково-практичного семінару - Львів - 2013. - С. 65-67.
- 57.Слюсар Р. Податкове навантаження на бізнес у країнах - членах ЄС / Р. Слюсар, Т. Мединська // Залізничний транспорт: сучасні проблеми науки: матеріали XLІІІ науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів. - Частина 2. - К., 2013. - С. 165-166.
- 58.Соколовська А. М. Податкова політика в Україні / А. М. Соколовська // Розбудова держави. – 1998. – № 9/10. – С. 35.
- 59.Сокотенюк С. М. Особливості прийняття та застосування електронного адміністрування ПДВ в Україні / С. М. Сокотенюк, А. А. Кугій // Ефективна економіка. – 2016. – С. 26-34.
- 60.Сокотенюк С. М. Аналіз та методичні підходи до вибору системи оподаткування суб'єктами малого підприємництва / С. М. Сокотенюк // Ефективна економіка. – 2017. – №6. – С. 40-49.
- 61.Стан виконання державного, місцевих та обласного бюджетів Одеської

- області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gfu.odessa.gov.ua/pokazniki-byudzhetu/stan-vikonannya-derzhavnogo-mscevih-ta-oblasnogo-byudzhetv-oblast/>
62. Хомко Л.В. Особливості правового регулювання малого підприємництва в Україні / Л.В. Хомко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – №6. – С. 131-134.
63. Чабанюк О.М. Спрощена система оподаткування : загальні положення, облік і звітність : навч. посібник / О.М. Чабанюк, Т.В. Мединська - К.: Алерта, 2013. - 208 с.
64. Чемерис О. М. Державна політика розвитку малого та середнього підприємництва в Україні у контексті результативності / О. М. Чемерис // Ефективність державного управління. - 2017. - Вип. 3. - С. 234-250.
65. Шиндировський І. М. Проблеми розвитку малого підприємництва в Україні / І. М. Шиндировський // Підприємництво і торгівля. - 2016. - Вип. 20. - С. 9-13.
66. Щербан О. Я. Фінансово-економічний стан малого підприємництва в регіонах України / О. Я. Щербан, Л. Г. Квасній // Молодий вчений. - 2015. - № 2(6). - С. 1469-1472.
67. Якушик І. Д. Податкові системи зарубіжних країн / І. Д. Якушик, Я. В. Литвиненко: Довідник. - Київ : «МП Леся», 2004. - 480 с.
68. Technical assistance report – Reducing social security contributions and improving the corporate and small business tax system [Electronic source] / International Monetary Fund. – Mode of access: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2016/cr1625.pdf>